

PHÁT HUY GIÁ TRỊ VĂN HÓA TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH BỀN VỮNG Ở CÁC TỈNH, THÀNH VÙNG DUYÊN HẢI NAM TRUNG BỘ

LÊ THỊ THANH HUYỀN^(*)

Ngày nhận bài: 27/5/2024 Ngày thẩm định: 05/6/2024 Ngày duyệt đăng: 20/8/2024

Tóm tắt: Duyên hải Nam Trung Bộ là vùng có nhiều quần thể kiến trúc văn hóa, bảo tàng các di sản phi vật thể, các làng nghề truyền thống, ẩm thực, tín ngưỡng..., góp phần phát triển du lịch. Vì vậy, phát huy giá trị văn hóa trong phát triển du lịch bền vững của vùng duyên hải Nam Trung Bộ là rất cần thiết. Điều này không chỉ đáp ứng được nhu cầu tham quan, trải nghiệm, tìm hiểu văn hóa của khách du lịch, mà còn bảo tồn di sản văn hóa của các địa phương trong vùng.

Từ khóa: du lịch bền vững; duyên hải Nam Trung Bộ; giá trị văn hóa

1 Đặt vấn đề
Thực hiện chiến lược phát triển bền vững các ngành kinh tế là một yêu cầu tất yếu của các quốc gia nói chung và ngành du lịch nói riêng trong thế kỷ XXI. Thực tiễn cho thấy, để ngành du lịch ngày càng tăng trưởng, cần tạo ra nhiều sản phẩm du lịch hấp dẫn, độc đáo trên nền tảng tiềm năng, lợi thế của từng quốc gia. Trong đó, văn hóa được xem là tài nguyên để phát triển du lịch và ngược lại, phát triển du lịch sẽ là cách khai thác giá trị kinh tế từ văn hóa, bao gồm giá trị từ di tích lịch sử, các danh lam thắng cảnh, các công trình kiến trúc đặc biệt, văn hóa dân gian, các làng nghề truyền thống,...

Việt Nam là quốc gia có nhiều di tích lịch sử⁽¹⁾, cùng nền văn hóa đậm bản sắc đã tạo nên sự đa dạng về sản phẩm, các điểm đến du lịch. Đây không chỉ là cơ hội để ngành du lịch

phát triển theo hướng bền vững, mà còn góp phần quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam ra thế giới. Do đó, trong định hướng phát triển đất nước giai đoạn 2021 - 2030 tại Đại hội lần thứ XIII, Đảng nhấn mạnh: “Gắn phát triển văn hóa với phát triển du lịch, đưa du lịch thành một ngành kinh tế mũi nhọn, đồng thời bảo vệ, gìn giữ tài nguyên văn hóa cho các thế hệ mai sau”⁽²⁾.

Duyên hải Nam Trung Bộ là dải đất hẹp ngang hình cong, hướng ra biển bao gồm thành phố Đà Nẵng và các tỉnh: Quảng Nam, Quảng Ngãi, Bình Định, Phú Yên, Khánh Hòa, Ninh Thuận và Bình Thuận. Đây là vùng có địa hình đa dạng, với nhiều di tích lịch sử - văn hóa, kiến trúc nghệ thuật, khảo cổ; có nhiều lễ hội văn hóa dân gian được diễn ra trong năm; ẩm thực phong phú mang đặc trưng của miền Trung; làng nghề truyền thống nổi tiếng gắn với các nền văn hóa Sa Huỳnh, văn hóa Chăm-pa; văn hóa các dân tộc thiểu số Đông Trường Sơn,... Vùng duyên hải Nam

^(*) TS, Học viện Chính trị khu vực III, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Trung Bộ có kho tàng di sản văn hóa đồ sộ và du lịch là cầu nối quảng bá, khai thác giá trị từ các di sản, không chỉ đem lại lợi ích kinh tế cho cộng đồng, mà còn lưu giữ, giới thiệu hình ảnh văn hóa đặc trưng của vùng duyên hải Nam Trung Bộ đến với khách du lịch trong và ngoài nước. Với tiềm năng, lợi thế từ điều kiện tự nhiên và văn hóa đa dạng, việc bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa là một nhiệm vụ quan trọng đối với các tỉnh, thành vùng duyên hải Nam Trung Bộ, đã được xác định trong Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 03/11/2022 của Bộ Chính trị về *phát triển kinh tế - xã hội và đảm bảo quốc phòng, an ninh vùng Bắc Trung Bộ và duyên hải Trung Bộ đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*. Đó là: “Bảo tồn và phát huy giá trị các di sản lịch sử, văn hóa vật thể và phi vật thể, danh lam thắng cảnh, di sản văn hóa thiên nhiên, nhất là các di sản văn hóa được UNESCO vinh danh”⁽³⁾. Vì vậy, trong thời gian tới, cần xây dựng và thực hiện một số giải pháp nhằm khai thác giá trị văn hóa để hướng tới phát triển du lịch bền vững ở vùng duyên hải Nam Trung Bộ là hết sức cần thiết.

2. Tình hình khai thác, phát huy giá trị văn hóa trong phát triển du lịch bền vững ở các tỉnh, thành vùng duyên hải Nam Trung Bộ

Những năm qua, các tỉnh, thành vùng duyên hải Nam Trung Bộ đã có nhiều chính sách hỗ trợ, thu hút các nhà đầu tư (trong và ngoài nước) thực hiện trùng tu, tôn tạo các di tích văn hóa, lịch sử, danh lam thắng cảnh gắn với đầu tư cơ sở hạ tầng để kết nối, tạo thành chuỗi các sản phẩm, điểm đến du lịch hấp dẫn du khách. Năm 2019, lượng khách du lịch của vùng tăng cao đạt kỷ lục trong vòng 10 năm với 40,130 triệu lượt khách, chiếm 38,96% khách du lịch cả nước (cả nước đạt 103 triệu lượt người), tăng gấp 04 lần so với năm 2011; tổng doanh thu du lịch đạt 103 nghìn tỷ đồng, chiếm khoảng 14,31% doanh thu cả nước (cả nước là 720 nghìn tỷ đồng) và tăng gấp hơn 7 lần so với năm 2011 (doanh thu du lịch toàn vùng đạt 14 nghìn tỷ đồng). Trong đó, có khoảng 12,925 triệu lượt khách quốc tế, chiếm 71,80% khách quốc tế đến với Việt Nam; khách nội địa đạt 27,205 triệu

lượt khách, chiếm 32% tổng khách nội địa của cả nước⁽⁴⁾. Tuy nhiên, năm 2020, 2021 chịu ảnh hưởng nặng nề của đại dịch COVID-19, hầu hết các chỉ tiêu về du lịch của các tỉnh, thành trong vùng đều không đạt kế hoạch đề ra. Năm 2022, lĩnh vực du lịch từng bước được khôi phục, với tổng lượng khách đến các tỉnh, thành vùng duyên hải Nam Trung Bộ đạt 25.079 nghìn lượt khách, chiếm 23,13% tổng lượng khách du lịch cả nước. Trong đó, khách nội địa là chủ yếu, khách quốc tế chỉ đạt 1,21 triệu lượt (bằng 1/10 so với năm 2019), chiếm 44,48% so với cả nước; doanh thu đạt 76.817 tỷ đồng (đạt 76,91% so với năm 2019). Năm 2023, lượng khách du lịch đến với vùng đạt kế hoạch đề ra và gần bằng năm 2019, với lượng khách nội địa đạt 34,174 triệu lượt khách, chiếm 31,64% so với lượng khách cả nước (cả nước đạt 102 triệu lượt khách); khách quốc tế đạt 8,315 triệu lượt khách, chiếm gần 66% lượng khách quốc tế đến với Việt Nam (cả nước đạt 12,6 triệu lượt khách); doanh thu đạt được 42.490 tỷ đồng, chiếm 18,72% doanh thu của cả nước (cả nước đạt 126.106 tỷ đồng)⁽⁵⁾.

Hoạt động du lịch của vùng duyên hải Nam Trung Bộ đạt được các con số ấn tượng trên là do các địa phương đã thực hiện liên kết, tập trung xúc tiến đầu tư, quảng bá sản phẩm du lịch, hình ảnh thông qua các lễ hội văn hóa, các hội nghị, hội thi (người đẹp, giải chạy,...). Đặc biệt, ngành du lịch của các tỉnh, thành đã phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước các di tích lịch sử, các khu bảo tàng, các lễ hội văn hóa dân gian, các di sản văn hóa phi vật thể tạo nên sản phẩm du lịch đa dạng, phong phú đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của du khách trong và ngoài nước đến với các tỉnh, thành vùng duyên hải Nam Trung Bộ. Cụ thể là:

Một là, sản phẩm du lịch được khai thác từ các di tích lịch sử - văn hóa, kiến trúc nghệ thuật, khảo cổ độc đáo tạo sức hấp dẫn

Hiện nay, vùng duyên hải Nam Trung Bộ có 221 di tích cấp quốc gia, chiếm 0,07% so với cả nước (cả nước có 3.125 di tích), trong đó có 02 di sản văn hóa vật thể⁽⁶⁾, là hệ thống tài nguyên đặc

biệt có giá trị tạo nên các điểm đến, các sản phẩm du lịch tham quan, tìm hiểu lịch sử văn hóa của các địa phương trong vùng. Nổi bật là hệ thống di tích, bảo tàng gắn với văn hóa Chăm-pa (Bảo tàng Chăm - Đà Nẵng, Thánh địa Mỹ Sơn, Tháp Nhạn - Phú Yên, Tháp Ponagar - Khánh Hòa, Tháp Pôklông Grai - Ninh Thuận, Tháp Chăm Poshanu - Phan Thiết). Trong đó, khu đền tháp Mỹ Sơn được UNESCO công nhận là di sản văn hóa thế giới, năm 2023 đã thu hút hơn 380 nghìn lượt khách tham quan (trong đó khách nước ngoài là 335 nghìn lượt, tăng 500%), tăng 344% so với năm 2022, giá trị đạt được 60,3 tỷ đồng, tăng 360% so với năm 2022⁽⁷⁾; Bảo tàng Điêu khắc Chăm (Đà Nẵng) đón hơn 178 nghìn lượt khách, tăng hơn 03 lần so với cùng kỳ năm 2022⁽⁸⁾. Ngoài ra, trên địa bàn vùng duyên hải Nam Trung Bộ, nhiều di chỉ khảo cổ có giá trị nghiên cứu gắn liền với nền văn hóa Sa Huỳnh ở tỉnh Quảng Ngãi, Đền Tế trời đất Tây Sơn (hay còn được gọi là Bảo Sơn Thiên Ấn) là khu du lịch tâm linh được xây dựng vào năm 2012 để kỷ niệm 220 năm ngày mất của vua Quang Trung (1792 - 2012) trên núi Ấn Sơn,... Đây là những điểm đến của du khách nội địa và quốc tế. Một trong những di sản thế giới được UNESCO công nhận, là phố cổ Hội An. Nơi đây không chỉ lưu giữ một nền văn hóa phi vật thể đa dạng, phong phú, mà những phong tục tập quán, sinh hoạt tín ngưỡng, nghệ thuật dân gian, lễ hội văn hóa vẫn đang được bảo tồn và phát triển. Năm 2023, lượng khách đến với Hội An đạt hơn 4,1 triệu lượt khách (trong đó, có 3,2 triệu lượt khách quốc tế, đạt khoảng 457,2% so với năm 2022; khách trong nước đạt 945.374 lượt, đạt 72,69% so với năm 2022)⁽⁹⁾, tăng 107,42% so với năm 2022 và đạt 171,67% so với kế hoạch, doanh thu đạt 4.205 tỷ đồng, đạt 307,14% so với năm 2022 và tăng 305,96% so với kế hoạch. Số lượng khách mua vé tham quan tại các điểm đến phố cổ khoảng 3,4 triệu lượt (chiếm 80,95% tổng số khách du lịch), đạt 242,26% so với năm 2022 và chủ yếu là khách quốc tế có hơn 2,8 triệu

người, chiếm 82,35% tổng số khách mua vé tham quan⁽¹⁰⁾. Kết quả này cho thấy, hoạt động du lịch nếu biết khai thác giá trị văn hóa từ các di sản không chỉ tạo nên giá trị ngày cao cho ngành du lịch của từng địa phương trong vùng, mà còn bảo tồn, phát huy, lưu giữ giá trị văn hóa di sản cho thế hệ mai sau.

Hai là, khai thác, phát huy giá trị từ lễ hội văn hóa dân gian của vùng duyên hải Nam Trung Bộ

Vùng duyên hải Nam Trung Bộ sở hữu những nét văn hóa dân gian đa dạng, phong phú được thể hiện qua đời sống tâm linh của nhân dân, như lễ Cầu ngư, lễ hội Quan Thế Âm, lễ hội cúng cá Ông, lễ hội Nghinh Ông (thần cá voi), lễ hội đua thuyền,... được tổ chức vào dịp lễ lớn trong năm. Năm 2023, Đà Nẵng đã tổ chức khoảng 20 chương trình lễ hội sự kiện đặc sắc⁽¹¹⁾ và thu hút được 7,39 triệu lượt khách, tăng gấp 02 lần so với năm 2022 (bằng 92% so với 2019); trong đó, khách quốc tế đạt hơn 1,98 triệu lượt, tăng gấp 4,2 lần so với năm 2022, bằng 61% so với 2019, khách nội địa đạt 5,4 triệu lượt, tăng 66% so với năm 2022, bằng 113% so với 2019⁽¹²⁾, là địa phương có doanh thu đứng thứ hai trong vùng, sau tỉnh Khánh Hòa.

Bình Định là địa phương có nhiều lễ hội, như: Lễ hội Đống Đa - Tây Sơn (Lễ hội chiến thắng Ngọc Hồi - Đống Đa) được tổ chức thường niên vào dịp đầu xuân từ ngày mùng 4 - 5 âm lịch, tại Bảo tàng Quang Trung; Lễ hội Đồ giàn An Thái là một lễ hội văn hóa đặc sắc của người dân Bình Định, được tổ chức 05 năm một lần vào ngày 16 - 17/7 (âm lịch) tại Chùa Ngũ Bang Hội Quán, xã Nhơn Phúc, thị xã An Nhơn; Hội xuân Chợ Gò được tổ chức hằng năm vào đúng ngày mùng 01 tết âm lịch, tại thôn Phong Thạnh, thị trấn Tuy Phước, là phiên chợ mang đậm nét văn hóa của người dân miền đất võ Bình Định và đã được Trung tâm sách kỷ lục Việt Nam xếp trong “100 phiên chợ độc đáo nhất Việt Nam”; Lễ hội làng rèn Phương Danh được tổ chức vào ngày 12 tháng 2 âm lịch hằng năm tại thị trấn Đập Đá, An Nhơn, nhằm tưởng nhớ đến vị Tổ sư nghề rèn Đào Dã Tượng.

Ba là, khai thác, phát huy giá trị các loại hình văn hóa phi vật thể của các địa phương trong vùng

Vùng duyên hải Nam Trung Bộ nổi tiếng về các loại hình nghệ thuật dân gian, như hát Bội (Tuồng), hát Bài chòi, chèo Bả trạo,... Năm 2016, Nghệ thuật Bài chòi Trung Bộ Việt Nam đã được UNESCO ghi danh trong danh sách Di sản Văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Trong năm 2023, tỉnh Bình Định đã tổ chức 194 hội nghị, hội thảo thu hút với khoảng 40.575 lượt khách⁽¹³⁾, là dịp để tỉnh tổ chức các đêm diễn nghệ thuật dân gian, như hát Bài chòi, hát Bội... Năm 2023, tỉnh Bình Định đã đón được 05 triệu lượt khách, tăng 21,4% so với năm 2022 (khách quốc tế đạt 80.000 người, khách nội địa đạt hơn 4,92 triệu người), giá trị đạt được 16.405 tỷ đồng, tăng 25% so với năm 2022 (năm 2022 tổng doanh thu du lịch đạt 13.119 tỷ đồng)⁽¹⁴⁾. Các hoạt động từ lễ hội đã tạo nên sản phẩm du lịch đặc trưng của tỉnh Bình Định, góp phần thúc đẩy ngành du lịch ngày càng phát triển. Hiện nay, các địa phương trong vùng đang có nhiều chính sách để bảo tồn, phát huy và khai thác giá trị của loại hình này bằng cách tôn vinh các nghệ nhân, cùng với đó là lưu truyền bằng hình thức sinh hoạt trong các lễ hội, các buổi biểu diễn nghệ thuật trở thành đất hứa của Tuồng, Chèo, hát Bội gắn với các tên tuổi tiêu biểu sau này, như Đào Tấn, Nguyễn Hiền Đình, Nguyễn Văn Diêu,...

Bốn là, khai thác và phát huy giá trị văn hóa từ các làng nghề truyền thống ở địa phương trong phát du lịch của vùng

Nghề thủ công truyền thống có lịch sử phát triển từ lâu đời ở hầu hết các địa phương trong vùng duyên hải Nam Trung Bộ với nhiều sản phẩm nổi tiếng có mặt thị trường trong nước và nước ngoài. Với tiềm năng đó, các công ty lữ hành đã xây dựng tour du lịch trong chuỗi hoạt động du lịch tạo thành các điểm đến từ các danh lam thắng cảnh đến lễ hội và tham quan các làng nghề. Năm 2023, làng đá Non Nước cùng với khu di tích danh thắng Ngũ Hành Sơn, thành phố

Đà Nẵng đã đón hơn 1,5 triệu lượt khách, tăng 2,2 lần so với cùng kỳ năm 2022, góp phần đặt kế hoạch đề ra về doanh thu cho ngành du lịch thành phố Đà Nẵng⁽¹⁵⁾. Điển hình ở tỉnh Quảng Nam, làng nghề truyền thống, như gốm Thanh Hà, đồng Phước Kiều, lụa Mã Châu, đèn lồng Hội An, mộc Kim Bồng, rau Trà Quế, đã đóng góp rất lớn vào hoạt động du lịch của tỉnh. Năm 2023, doanh thu vé vào phố cổ Hội An đạt 195 tỷ đồng, vé rừng dừa Bảy Mẫu đạt 25 tỷ đồng, vé tham quan Cù Lao Chàm đạt 13 tỷ đồng, vé tham quan làng rau Trà Quế đạt 01 tỷ đồng⁽¹⁶⁾.

Năm là, khai thác, phát huy giá trị từ các công trình kiến trúc đặc sắc các địa phương trong phát triển du lịch của vùng duyên hải Nam Trung Bộ

Bên cạnh lễ hội văn hóa dân gian, các tỉnh duyên hải Nam Trung Bộ đã tạo ra sản phẩm du lịch bằng các công trình kiến trúc độc đáo gắn nét đẹp, truyền thống với tính hiện đại của các địa phương trong vùng. Điển hình là thành phố Đà Nẵng, với các công trình kiến trúc độc đáo mang tầm quốc gia, đã để lại trong lòng du khách với ấn tượng sâu sắc, đó là tượng Phật Bà ở chùa Linh Ứng (bán đảo Sơn Trà), các cây cầu bắc qua sông Hàn, tòa nhà Trung tâm Hành chính của thành phố, Cung thể thao Tuyên Sơn,... Hằng năm, Đà Nẵng tổ chức lễ hội Pháo hoa quốc tế với quy mô ngày càng mở rộng với sự tham gia của nhiều nước trên thế giới. Năm 2023, lễ hội pháo hoa quốc tế Đà Nẵng đã thu hút khoảng hơn 942 ngàn lượt khách, tăng 29% so với dịp Lễ hội pháo hoa năm 2019, Khu du lịch Sunworld Bà Nà Hills ước đón hơn 3,7 triệu lượt khách (tăng gấp 02 lần so với cùng kỳ năm 2022) và được World Travel Awards trao tặng danh hiệu “Công viên chủ đề hàng đầu châu Á 2023”, Công viên suối khoáng nóng Núi Thần Tài đón hơn 489 nghìn lượt khách (tăng 4,3% so với cùng kỳ năm 2022), Công viên nước 365, Da Nang Mikazuki Japanese Resorts and Spa đón hơn 346 nghìn lượt khách (tăng 16,4% so với cùng kỳ năm 2022), Công viên châu Á đón hơn 421 nghìn lượt khách (tăng hơn 14,2 % so với cùng kỳ năm 2022)⁽¹⁷⁾. Với sự đa dạng của

các sản phẩm du lịch mang tính hiện đại đang thu hút sự quan tâm của du khách và góp phần tăng trưởng cao cho ngành du lịch các địa phương trong vùng.

Bên cạnh những kết quả đạt được, việc khai thác, phát huy giá trị văn hóa trong phát triển du lịch vẫn còn một số hạn chế như: (1) Hình thức tổ chức lễ hội biểu diễn nghệ thuật văn hóa dân gian vẫn còn đơn điệu, một số địa phương thiếu các nghệ nhân truyền nghề nên giới trẻ ít quan tâm đến loại hình này; (2) Một số điểm di tích ít được đầu tư, công tác quy hoạch và quản lý các di tích lịch sử, văn hóa, bảo tàng còn chậm; (3) Các chủ thể đầu tư vào phát triển, hình thành các tour, tuyến du lịch, hạ tầng giao thông kết nối các di tích văn hóa lịch sử quốc gia còn hạn chế; (4) Nhân lực du lịch tại các khu di tích lịch sử, bảo tàng, khu du lịch còn hạn chế cả về số lượng và chất lượng; (5) Thực hiện chuyển đổi số trong ngành du lịch chưa đồng bộ, thiếu sự liên kết các điểm đến với nhau.

3. Một số giải pháp phát huy giá trị văn hóa trong phát triển du lịch ở các tỉnh, thành vùng duyên hải Nam Trung Bộ

Phát huy giá trị văn hóa trong phát triển du lịch của các địa phương trong vùng duyên hải Nam Trung Bộ, *cần thực hiện một số giải pháp* sau:

Một là, tiếp tục khai thác, phát huy gắn với bảo tồn, phục dựng và nâng cao chất lượng các lễ hội truyền thống của các địa phương trong vùng gắn với chiến lược phát triển các sản phẩm du lịch từ lễ hội, văn hóa di sản (di sản hát Bài chòi, hát Bội, Võ cổ truyền Bình Định, Trống trận Tây Sơn, văn hóa Chăm,…) tạo thành chuỗi sản phẩm du lịch hấp dẫn, đặc trưng của vùng.

Hai là, tiếp tục xây dựng, ban hành các văn bản cam kết thực hiện liên kết, khai thác, phát triển du lịch văn hóa đồng bộ, phát huy và bảo tồn văn hóa phi vật thể thông qua quy hoạch, chiến lược, quảng bá, hội nghị trong vùng. Đồng thời, tăng cường xúc tiến, quảng bá du lịch và tiếp tục có chính sách thu hút vốn, đầu tư hạ tầng phát triển các điểm đến, các khu

du lịch, khu di tích cấp quốc gia theo hướng xã hội hóa. Tiếp tục, xây dựng và xã hội hóa công tác quản lý, khai thác các tháp di tích lịch sử, như bảo tàng Chăm (Đà Nẵng), Thánh địa Mỹ Sơn (Quảng Nam), Bảo tàng Quang Trung (Bình Định)..., tạo điều kiện cho các đoàn thể nhân dân, hiệp hội, doanh nghiệp tham gia vào hoạt động văn hóa nhằm đa dạng hóa và mở rộng quy mô hoạt động, góp phần phục vụ du lịch và phát triển kinh tế - xã hội của các địa phương trong vùng. Đồng thời, xây dựng và ban hành quy chế quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh, theo đó quy định việc phân cấp quản lý di tích cho Ủy ban nhân dân cấp huyện và các cơ quan, tổ chức liên quan.

Ba là, thu hút các chủ thể đầu tư vào phát triển, hình thành các tour, tuyến du lịch, hạ tầng giao thông kết nối các di tích văn hóa lịch sử quốc gia gắn với điểm đến như: làng nghề truyền thống; các di tích lịch sử - văn hóa, di tích; hệ thống tháp Chăm,... Tiếp tục hình thành và phát triển các điểm biểu diễn nghệ thuật Tuồng (hát Bội), Bài chòi dân gian, Võ cổ truyền,... các chương trình biểu diễn nghệ thuật phục vụ khách du lịch. Cùng với các hoạt động trên, tăng cường phát triển các loại hình du lịch thể thao võ cổ truyền, du lịch golf, marathon, bóng chuyền bãi biển, đua thuyền, lướt ván,... Đồng thời, phối hợp với các địa phương duy trì hoạt động các khu vực, tuyến phố văn hóa - du lịch gắn với biểu diễn nghệ thuật, ẩm thực, vui chơi giải trí về đêm; tổ chức các hoạt động, dịch vụ phục vụ khách du lịch, như các sự kiện âm nhạc, nghệ thuật biểu diễn ngoài trời,...

Bốn là, tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn, kỹ năng, nghiệp vụ cho nguồn nhân lực, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Bên cạnh đó, cần phải bổ sung, nâng cao chất lượng đội ngũ thuyết minh viên phục vụ tại các di tích, danh thắng, công trình tiêu

biểu từ trong cộng đồng dân cư nơi có di sản, bảo tàng, làng nghề truyền thống.

Năm là, tiếp tục thực hiện liên kết vùng tổ chức các sự kiện văn hóa - thể thao lớn mang tầm quốc gia, quốc tế, như: tổ chức liên hoan nghệ thuật Bài chòi dân gian; lồng ghép trong chương trình các kỳ liên hoan, lễ hội văn hóa - du lịch của các tỉnh, thành nhằm quảng bá giá trị di sản văn hóa phi vật thể nghệ thuật Bài chòi, Tuồng đến du khách trong nước và quốc tế. Phối hợp với các tỉnh, thành miền Trung có di sản văn hóa Chăm xây dựng các chương trình du lịch qua các vùng văn hóa Chăm, về thăm di tích văn hóa Chăm, làng Chăm, tham gia lễ hội truyền thống văn hóa Chăm..., kết hợp khai thác loại hình du lịch văn hóa Chăm với các loại hình du lịch văn hóa trên địa bàn Vùng. Đặc biệt, duy trì tổ chức Liên hoan Quốc tế Võ cổ truyền Việt Nam định kỳ 03 năm/lần, thu hút các đoàn võ thuật trong nước và quốc tế tham gia, góp phần bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể Võ cổ truyền Bình Định nói riêng và Võ cổ truyền Việt Nam nói chung. Đặc biệt, xây dựng, hoàn thiện hồ sơ khoa học Võ cổ truyền Bình Định trình UNESCO vinh danh là di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Sáu là, thực hiện chuyển đổi số trong ngành du lịch, phối hợp với các cơ quan thông tấn báo chí ở Trung ương và các tỉnh trong vùng nhằm tuyên truyền, quảng bá giá trị di sản văn hóa tiêu biểu của vùng. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số, xây dựng cơ sở dữ liệu các điểm đến, các khu du lịch, di tích, hiện vật và phi hiện vật qua các website của các địa phương, của các doanh nghiệp kinh doanh du lịch, cơ sở lưu trú nhằm phục vụ nhu cầu tham quan, tìm hiểu, học tập của du khách. Tiếp tục giới thiệu rộng rãi các di sản văn hóa cho du khách trong và ngoài nước thông qua ấn phẩm quảng bá, tờ rơi, sách hướng dẫn, mạng internet, hội chợ, triển lãm, đặc biệt là ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động quảng bá, xúc tiến du lịch trong thời gian đến.

Nhìn chung, tài nguyên du lịch văn hóa của các tỉnh, thành vùng duyên hải Nam Trung Bộ đa dạng, bao gồm các di tích lịch sử văn hóa, các làng nghề, lễ hội truyền thống, các công trình kiến trúc đặc sắc,... là điều kiện thuận lợi tạo nên nhiều sản phẩm du lịch thúc đẩy phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, tăng trưởng kinh tế theo hướng phát triển nhanh và bền vững của các địa phương trong vùng □

(1) và (6) Hiện có khoảng 40.000 di tích, trong đó có hơn 10.000 di tích cấp tỉnh, hơn 3.600 di tích quốc gia, 128 di tích quốc gia đặc biệt, 15 di sản văn hóa phi vật thể được UNESCO vinh danh (Đại học Thương mại Hà Nội, *Kỷ yếu Hội thảo Quốc tế Phát triển du lịch bền vững khu vực duyên Hải Nam Trung Bộ*, Hà Nội, 2016)

(2) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t.I, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.145-146

(3) Nghị quyết số 26 - NQ/TW ngày 03/11/2022 về phát triển kinh tế - xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng Bắc Trung Bộ và duyên hải Trung Bộ đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045

(4) và (5) Số liệu tổng hợp từ Tổng cục Du lịch Việt Nam, <https://vietnamtourism.gov.vn>

(7) Hoàng Thơ, *Lượng khách tham quan Mỹ Sơn tăng 344%*, <https://baoquangnam.vn>, ngày 15/01/2024

(8), (12), (15) và (17) Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng, Sở Du lịch, *Báo cáo kết quả hoạt động du lịch thành phố Đà Nẵng năm 2023 và một số phương hướng, nhiệm vụ năm 2024*, tháng 12/2023

(9), (10) và (16) Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Nam, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, *Báo cáo kết quả hoạt động du lịch năm 2023 và phương hướng, nhiệm vụ năm 2024*, tháng 12/2023

(11) Lễ hội đua thuyền truyền thống Đà Nẵng mở rộng; Giải dù lượn Đà Nẵng mở rộng, Giải Sailing vô địch trẻ quốc gia và Giải SUP tranh Cúp vô địch các tay chèo xuất sắc năm 2023; Hội nghị Bộ trưởng Thông tin ASEAN (AMRI) lần thứ 16...; tiếp tục chuẩn bị tổ chức Đại hội thể thao học sinh Đông Nam Á, Cuộc thi Hoa hậu Golf Việt Nam 2023, Giải cầu lông quốc tế, Lễ hội âm nhạc điện tử Danang Electronic Carnival, Lễ hội biển Huda Beach Carnival 2023, Đại tiệc té nước Tiger Crystal Rave 2.0 2023... chương trình nghệ thuật Tuồng (Trầm tích sông Hàn, Hòn Việt), show diễn nghệ thuật (Charming Đà Nẵng, Áo Dài...)

(13) và (14) Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Định, Sở Du lịch, *Báo cáo hoạt động du lịch năm 2023 và phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm năm 2024*, tháng 12/2023